

ТЕНДЕНЦІ ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ У СВІТІ Й УКРАЇНІ

Савіна Д. Г., Пальоха В. О., студенти

Науковий керівник: Шевченко І. Ю., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

В умовах інтенсивної соціалізації економічних відносин як ніколи раніше людина як джерело та основна рушійна сила глобалізаційних процесів знаходиться в центрі уваги дослідників.

Саме рівень людського розвитку як жодний інших індикатор у повній мірі дає характеристику всім процесам, що мають місце на макрорівні.

Людський розвиток є складним комплексним об'єктом дослідження, оцінювання якого може проводитися із застосуванням різних методичних підходів.

На даний момент міжнародне визнання отримала методика, що застосовується Організацією Об'єднаних Націй при щорічному оцінюванні людського розвитку в країнах світу та передбачає формування сукупного інтегрального показнику – «індексу людського розвитку» як середньозваженої величини значень трьох індексів – очікуваної тривалості життя, рівня грамотності населення та ВВП, що приходить на душу населення [1].

За результатами попередніх досліджень [2], авторами було здійснено наступну кластеризацію країн світу за рівнем людського розвитку (табл. 1).

Таблиця 1 – Розподілення країн світу на рівнем людського розвитку (за значеннями індексу людського розвитку)

<i>Кластери</i>	<i>Країни</i>
1	2
<i>Країни з дуже високим рівнем людського розвитку</i>	Норвегія, Австралія, Швейцарія, Данія, Нідерланди, Німеччина, Ірландія, Сполучені Штати Америки, Канада, Нова Зеландія, Сінгапур, Гонконг (Китай, САР), Ліхтенштейн, Швеція, Сполучене Королівство, Ісландія, Корея (Республіка), Ізраїль, Люксембург, Японія, Бельгія, Франція, Австрія, Фінляндія, Словенія, Іспанія, Італія, Чеська Республіка, Греція, Естонія, Бруней Даруссалам, Кіпр, Катар, Андорра, Словаччина, Польща, Литва, Мальта, Саудівська Аравія, Аргентина, Об'єднані Арабські Емірати, Чилі, Португалія, Угорщина, Бахрейн, Латвія, Хорватія, Кувейт, Чорногорія
<i>Країни з високим рівнем людського розвитку</i>	Білорусь, Російська Федерація, Оман, Румунія, Уругвай, Багамські острови, Казахстан, Барбадос, Антигуа і Барбуда, Болгарія, Палау, Панама, Малайзія, Маврикій, Сейшельські острови, Тринідад і Тобаго, Сербія, Куба, Ліван, Коста-Ріка, Іран, Венесуела, Туреччина, Шрі-Ланка, Мексика, Бразилія, Грузія, Сент-Кітс і Невіс, Азербайджан, Гренада, Йорданія, Македонія, Україна, Алжир, Перу, Албанія, Вірменія, Боснія і Герцеговина, Еквадор, Сент-Люсія, Китай, Фіджі, Монголія, Таїланд, Домініка, Лівія, Туніс, Колумбія, Сент-Вінсент і Гренадини, Ямайка, Тонга, Беліз, Домініканська Республіка, Суринам, Мальдівські острови, Самоа

Продовження таблиці 1

1	2
<i>Країни з середнім рівнем людського розвитку</i>	Ботсвана, Молдова, Єгипет, Туркменістан, Габон, Індонезія, Парагвай, Палестина, Узбекистан, Філіппіни, Сальвадор, Південна Африка, В'єтнам, Болівія, Киргизтан, Ірак, Кабо-Верде, Мікронезія, Гайана, Нікарагуа, Марокко, Намібія, Гватемала, Таджикистан, Індія, Гондурас, Бутан, Тимор-Лешті, Сирійська Арабська Республіка, Вануату, Конго, Кірибаті, Екваторіальна Гвінея, Замбія, Гана, Лаоська Народно-Демократична Республіка, Бангладеш, Камбоджа, Сан-Томе і Принсіпі
<i>Країни з низьким рівнем людського розвитку</i>	Кенія, Непал, Пакистан, М'янма, Ангола, Свазіленд, Танзанія, Нігерія, Камерун, Мадагаскар, Зімбабве, Мавританія, Соломонові острови, Папуа-Нова Гвінея, Коморські острови, Ємен, Лесото, Того, Гаїті, Руанда, Уганда, Бенін, Судан, Джибуті, Південний Судан, Сенегал, Афганістан, Кот-д'Івуар, Малаві, Ефіопія, Гамбія, Конго, Ліберія, Гвінея-Бісау, Малі, Мозамбік, Сьєрра-Леоне, Гвінея, Буркіна-Фасо, Бурунді, Чад, Еритрея, Центральноафриканська республіка, Нігер

Як бачимо, Україна відноситься до кластеру країн з високим рівнем людського розвитку, що, втім, забезпечується більшою мірою високим рівнем грамотності населення.

Разом з тим, як показали результати попередніх досліджень авторів [3], людський розвиток в Україні характеризується незначною міжрегіональною диференціацією, про що свідчать дані табл. 2.

Таблиця 2 – Міжрегіональна диференціація людського розвитку в Україні (за значеннями індексу людського розвитку)*

Показник	Значення показника за роками				
	2011	2012	2013	2014	2015
Коефіцієнт варіації	0,03	0,04	0,04	0,04	0,04

* розраховано авторами

Література.

1. Индекс человеческого развития [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/Индекс_человеческого_развития. – Заглавие с экрана.

2. Пальоха В.О. Світові тенденції людського розвитку / В.О. Пальоха, Д.Г. Савіна // Економічні перспективи: Збірник студентських наукових праць ХНАДУ. – Х. : ХНАДУ, 2016. – № 8 (Том 2). – С. 65-71.

3. Савіна Д.Г. Інтегральна оцінка людського розвитку регіонів України // Д.Г. Савіна, В.О. Пальоха // Економічні перспективи: Збірник студентських наукових праць ХНАДУ. – Х. : ХНАДУ, 2016. – № 8 (Том 1). – С. 104-107.